

УДК 747:727

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ У ФОРМУВАННІ ІНТЕР'ЄРУ МУЗИЧНИХ ШКІЛ

Булгакова Т. В., Кас'ян Я. О.

Київський національний університет технологій і дизайну

У статті розглядаються такі питання: стан музичних шкіл в Україні, їх функціональна структура, порівняльна характеристика інтер'єру музичних шкіл в Україні та за кордоном, сучасні тенденції у формуванні простору музичних шкіл.

Ключові слова: дизайн, інтер'єр, функціональна структура, музична школа, сучасні тенденції, студія звукозапису

Музична школа – це своєрідна платформа для соціалізації та формування особистості. Нажаль, стан музичних шкіл в Україні незадовільний. Більшість музичних шкіл розміщується в будівлях, які дійшли до нас з часів радянської влади, а саме це: будинки культури, колишні будинки піонерів, дитячі садки та ін. З одного боку це – приміщення з широкими вікнами та високими стелями, але з іншого боку це – недотримання звукоізоляційним потребам. Адже музичні класи потребують усамітнення від навколишніх звуків та чинників.

Радянська архітектура охоплює період 1917-1991 років. За цей час в ній відбився ряд світових архітектурних стилів – конструктивізм, раціоналізм, ар-деко і еkleктики. Що стосується дизайну інтер'єру музичних шкіл, то можна сміливо сказати, що йому не приділялося належно значення. Радянський стиль не мав нічого спільного з витонченістю і оригінальністю попередніх історичних епох. Будівля мала суворо відповідати своїм функціям, ніяких надмірностей, тільки строгість, геометрично правильні форми, відсутність зовнішнього декорування. Тому, інтер'єр музичних шкіл також був лаконічним і стриманим, всі кімнати витримані в світлих тонах, без яскравих деталей, надмірного декору, щоб нічого не відволікало учня від зосередженості на предметі [1].

Кількість дитячих музичних шкіл в Україні на початок 2010-2011 навчального року становила 892 школи. Про це повідомляє Державна служба статистики [6]. При цьому на початок 2009-2010 навчального року кількість таких шкіл становило 905. Таким чином, за рік кількість музичних шкіл скоротилася на 1,5%. Станом на 2015 рік діє 891 музична школа. Сьогодні ми відзначаємо кризу музичної школи як соціального інституту, певна частина причин якого лежить в галузі фінансів та економіки.

За темою дослідження були розглянуті публікації таких науковців: В. І. Степанова, Л. Б. Мірчевського, А. А. Нароніна, І. М. Альферова, Є. В. Айгуняна, А. В. Лебедіва, А. А. Шапіро, Л. І. Макріненко. Вимоги до структури ДМШ та ДШМ, у взаємозв'язку функціональних груп приміщень і у зв'язку їх з ділянкою, а також вимоги до основних архітектурно-планувальних елементів цих закладів висвітлені у роботах В. І. Степанова, Л. Б. Мірчевського, А. А. Нароніна. Також, в цих працях розглядаються питання присвячені розвитку навчально-матеріальної бази позашкільних закладів для активного використання вільного часу учнів, покращення умов для роботи з дітьми із профорієнтації на різних вікових рівнях. Основні принципи розміщення БПШ, СЮТ та СЮН, у заселеній частині міста, вимоги до земельних ділянок, номенклатуру типів споруд, вимоги до них з урахуванням функціональних, містобудівних та архітектурних позицій розглядали І. М. Альферов та Є. В. Айгунян. Принципи територіальної організації мережі та типологію ДМШ та ДШМ досліджували А. В. Лебедів, А. А. Шапіро. Також цими дослідниками запропоновані мережеві розрахункові показники, функціонально-планувальні схеми позашкільних навчальних закладів (ДМШ та ДШМ).

Постановка завдання

Сучасне суспільство переживає такий етап, коли назріла необхідність перегляду однієї з найважливіших соціальних сфер – освіти, що викликано соціально-економічними перетвореннями в країні за останні роки, часті зміни законодавчих актів у галузі освіти і загострення демографічної та духовно-моральної проблеми суспільства.

Метою статті є виявити сучасні тенденції у формуванні інтер'єру музичних шкіл на основі аналізу вітчизняного і закордонного досвіду проектування.

Результати дослідження

Музична школа – це перша сходинка для отримання музичної освіти, це місце де «народжуються» нові таланти, видатні композитори, музиканти та співаки. Метою музичної школи є забезпечення умов для соціального і культурного розвитку нації. Зараз це державні та муніципальні навчальні заклади, в яких не тільки діти, але і дорослі, можуть отримувати початкові музичні знання та навички.

На основі аналізу існуючих наукових та нормативних джерел були виявлені правила формування простору музичних шкіл, що використовують в нашій країні від радянських часів до сьогодні:

- зазвичай музичні школи мали від одного до трьох поверхів;

- функціональна структура будівель ДШМ та ДМШ включала три групи приміщень: навчальну, загальношкільну і адміністративно-господарську;
- у всіх приміщеннях, призначених для навчальних занять музикою, необхідно передбачати акустичні тамбури площею не менше 1,5 м², уникати вузьких і довгих приміщень;
- площа класу музики зазвичай складала 36 м²;
- концертний зал повинен розміщуватися на першому та другому поверсі ізольовано від навчальних приміщень з метою проведення відкритих вистав;
- рекомендовано наступний розподіл приміщень на поверхах: нижні поверхи – приміщення для групових занять, кімнати для індивідуальних занять на фортепіано; верхні поверхи – кімнати для індивідуальних занять на духових та ударних інструментах;
- у всіх приміщеннях, призначених для навчальних занять музикою, необхідно передбачати акустичні тамбури площею не менше 1,5 м²;
- у концертних залах ДШМ і ДМШ до 150 місць допускався пристрій горизонтальної підлоги;
- музичні школи переважно розташовувалися в зелених зонах міста на ділянках з найбільш сприятливими мікрокліматичними умовами. Музичні школи, обслуговуючі кілька населених пунктів, розташовувалися в місцях, забезпечених найбільш зручними транспортними зв'язками [2, 3].

На сучасному етапі розвитку суспільства, очевидна потреба у створенні нового типу музичних шкіл за сучасними зарубіжними зразками, яка дозволяє поєднати функціональність та естетичну красу.

В ході дослідження були розглянуті зарубіжні музичні школи. У формуванні функціонально – планувальної структури було виявлено нові тенденції, а саме включення студій звукозапису. Студія звукозапису – це спеціальне приміщення, створене для запису та обробки звуку. Головними параметрами студії є здійснення широкого спектру послуг в області звукозапису: створення музики, створення аранжувань, створення фонограм, озвучування, виробництво рекламних роликів, але в першу чергу вона допомагає розвивати свої музичні здібності. В учнів з'явилася можливість записувати власні музичні диски, а також проводити «роботу над помилками» за допомогою прослуховування аудіозаписів один одного [2, 3].

Приміщення студії звукозапису складається з кімнати звукоінженера, кімнат для запису, музичних інструментів, і в окремих випадках – з кімнати прослуховування. До приміщень, де проводиться безпосередньо звукозапис, є спеціальні вимоги: звукоізоляція і звукопоглинання [4, 5, 6].

Архітекторами розроблені нові планувальні схеми з використанням модульної системи групових осередків, а також нові, унікальні рішення для фасадів, що враховують особливості візуального сприйняття. У ході будівництва сучасних навчальних закладів використовуються різноманітні матеріали такі, як скло, сталь, дерево, бетон.

В наш час стають актуальними нові методи проектування і будівництва, де пошук архітектурної форми, в першу чергу, враховує зміни вимог суспільства. Будівлі об'єднують в собі не тільки архітектурну красу, але і функціональність та яскравий дизайн.

Таблиця 1

Аналіз закордонного досвіду проектування музичних шкіл

№	Назва закладу	Нові тенденції у формуванні інтер'єру	Ілюстрації
1	Black Hall(Блек Холл) (Японія).	В основу проекту лягла думка про те, що освіта не повинна бути нудною. Тому інтер'єр цієї школи кардинально відрізняється від усіх традиційних музичних шкіл – стіни будівлі пофарбовані в яскраві неонові кольори. У школі облаштовані мультимедійні студії, студії звукозапису, класи електронних органів, студії для уроків музики, джазу, джазового вокалу, року, поп-музики.	

Продовження таблиці 1

<p>2</p>	<p>Gabba Heu (Габба Хей) (Іспанія)</p>	<p>Основою будівлі послужила стара клініка з типовим вертикальним і горизонтальним членуванням. Знесення старих конструкцій дозволило оголити внутрішній устрій будівлі – від структури стовпів, підлог і стін до монтажних труб. Це акустичний бетонний бункер, який вбирає великий спектр різних звукових хвиль. Вигнуті обриси бункера прекрасно підійшли для поновлення існуючої тут раніше структури нестандартної форми. Стиль лофт яскраво виражає інтер'єр музичної школи.</p>	
<p>3</p>	<p>Eclética Centro De Música (Бразилія)</p>	<p>При розробці інтер'єру репетиційних кімнат були поставлені завдання оптимізувати їх акустичні характеристики і забезпечити комфорт людей, що знаходяться в них. Стіни кімнат були виготовлені з стружкових плит. Деякі елементи, на кшталт підставок під ногу, табуретів і книжкових полиць, також були зроблені з цього матеріалу.</p>	

Продовження таблиці 1

		<p>Також, у демократичному приміщенні фойє передбачена спеціальна покраска стін, що дозволяє студентам і викладачам використовувати їх в якості дошки для малювання і записів крейдою, обмінюючись ідеями і отриманим досвідом. Незважаючи на простоту матеріалів декору, контрастна кольорова гамма простору задає йому необхідну динаміку і виразний характер.</p>	
<p>4</p>	<p>Музична школа від архітектурної компанії Dom Arquitectura</p>	<p>Інтер'єр являє собою світлі кімнати, переважно білі, сірі стіни з яскравими акцентами в вигляді меблів. Ніякого зайвого декору, щоб нічого не відволікало учнів від занять музикою. Незважаючи на це, інтер'єр виглядає просто та вишукано. Кожна кімната для занять відокремлена від загальної конструкції будівлі, від його даху, фасаду. Якісне оздоблення підлоги та стін не передбачає пропуск шуму всередину і назовні приміщення.</p>	

Із аналізу видно ряд нових тенденцій у формуванні простору музичної школи:

1. У функціонально-планувальній структурі організація нових груп приміщень, серед яких поява студії звукозапису.
2. Велика увага приділяється звукоізоляції приміщень, для чого використовують сучасні конструктивні прийоми і новітні матеріали.
3. Застосування нових прийомів використання кольору та оздоблювальних матеріалів.
4. Використання сучасних стильових напрямів в оформленні інтер'єру таких як арт, лофт (loft), мінімалізм, хай тек (hi tech).

Висновки

Проектування сучасних музичних шкіл є вкрай важливим завданням для будь-якої розвиненої держави. Адже саме в цих установах закладається культурний і ментальний рівень підростаючого покоління. Нажаль, на сучасному етапі відбувається занепад музичних шкіл в Україні. Музичні школи які дійшли до нас з часів радянської влади знаходяться в незадовільному стані, більшість із них потребує ремонту.

На сьогодні українські музичні школи, ще багато в чому поступаються сучасним зарубіжним аналогам, які вирізняються надзвичайною архітектурою, використанням сучасних звукоізоляційних матеріалів, яскравим та комфортним дизайном інтер'єру, сучасним мультимедійним обладнанням. Таким чином, наразі є актуальним дослідження сучасних тенденцій у формуванні інтер'єру музичної школи для коригування та доповнення існуючих рекомендацій до проектування інтер'єру даного типу приміщень.

ЛІТЕРАТУРА

1. Рекомендації по проектуванню позашкільних закладів – Будинки піонерів та школярів (БПШ), станції юних техніків (СЮТ) і станції юних натуралістів (СЮН) / [В. І. Степанов, Л. Б. Мірчевський та ін.]. – М. : Держбуд, 1984. – 109 с.
2. Рекомендації по проектуванню мереж та споруд дитячих позашкільних установ для м. Москви. Випуск 1. Дитячі музичні школи та школи мистецтв. 1996 р.
3. ДБН В.2.2-9-99. Будівлі і споруди. Громадські будинки та споруди. – затв. і введено 1999-04-08. – К. : Держбуд, 2000. – 51 с.
4. Макріненко Л. І. Акустика приміщень громадських споруд / Л. І. Макріненко. – М. : Держбуд, 1986. – 173 с.

5. Маньковський В. С. Акустика студій та залів для звуковідтворення / В. С. Маньковський – М. : Мистецтво, 1966. – 375 с.
6. Лане. М. Акустика студій звукозапису / М. Лане // Журнал «625». – 1994. – № 1(5). – С. 15-22.
7. Державна служба статистики. [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

Современные тенденции в формировании интерьера музыкальных школ

Булгакова Т. В., Касьян Я. О.

Киевский национальный университет технологий и дизайна

В статье рассматриваются такие вопросы как состояние музыкальных школ в Украине, их функциональная структура, сравнительная характеристика интерьера музыкальных школ в Украине и за рубежом, современные тенденции в формировании пространства музыкальных школ.

Ключевые слова: дизайн, интерьер, функциональная структура, музыкальная школа, современные тенденции, студия звукозаписи

Current trends in the formation of an interior music schools

Bulgakova T. V., Kasyan Y. A.

Kyiv national university of technologies and design

The article considers issues such as the state of music schools in Ukraine, characteristics of the interior of music schools in Ukraine and abroad, the current trends in the formation of the space of musical schools.

Keywords: design, interior design, functional structure, music school, current trends, recording studio